

**EGZAMIN MATURALNY
W ROKU SZKOLNYM 2013/2014**

**JĘZYK POLSKI
POZIOM PODSTAWOWY
dla osób niesłyszących**

**ROZWIĄZANIA ZADAŃ
I SCHEMAT PUNKTOWANIA**

MAJ 2014

Część I

Odpowiedzi maturzysty mogą przybierać różną formę językową, ale ich sens musi być zgodny z tekstem. Oceniając pracę maturzysty, należy stosować wskazaną punktację.

Obszar standardów	Opis wymagań
Korzystanie z informacji	Rozumienie czytanego tekstu.

Zadanie 1. (0–1)

Korzystanie z informacji	Odczytywanie sensu akapitu
--------------------------	----------------------------

Przykładowa odpowiedź:

- o tym, że ludzie chcą być szczęśliwi/ szukają szczęścia
- uważają, że mają prawo do szczęścia
- wierzą, że powinni być szczęśliwi
- ludziom zależy na osiągnięciu szczęścia
- dążenie do szczęścia jest dla ludzi ważne

1 p. – za poprawne wyjaśnienie

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 2. (0–1)

Korzystanie z informacji	Rozpoznanie cech języka pisanego
--------------------------	----------------------------------

Poprawna odpowiedź: radość, zadowolenie

1 p. – za podanie dwóch synonimów

0 p. – za odpowiedź niepełną lub niepoprawną, lub brak odpowiedzi

Zadanie 3. (0–2)

Korzystanie z informacji	Uporządkowanie informacji z tekstu
--------------------------	------------------------------------

Przykładowa odpowiedź:

Zdrowie	Życie społeczne
<ul style="list-style-type: none"> – zmniejsza odczuwanie bólu – poprawia odporność – chroni przed przeziębieniami – przedłuża życie 	<ul style="list-style-type: none"> – ułatwia zawarcie małżeństwa/odnalezienie miłości – pomaga zdobyć uznanie w pracy/wysoką ocenę u pracodawców – zwiększa liczbę przyjaciół

2 p. – za poprawne wpisanie wszystkich przykładów

1 p. – za wpisanie 3 przykładów z jednej kategorii lub 4 przykładów z dwóch kategorii

0 p. – za odpowiedź niepełną lub niepoprawną, lub brak odpowiedzi

Zadanie 4. (0–1)

Korzystanie z informacji	Odczytywanie sensu akapitu
--------------------------	----------------------------

Poprawna odpowiedź: **C**

1 p. – za podanie poprawnej odpowiedzi

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 5. (0–2)

Korzystanie z informacji	Wyodrębnienie tezy (głównej myśli) całego tekstu Rozpoznawanie zasady kompozycyjnej tekstu i jej funkcji
--------------------------	---

Poprawna odpowiedź: **B, E**

2 p. – za wskazanie dwóch funkcji

1 p. – za wskazanie jednej funkcji

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 6. (0–2)

Korzystanie z informacji	Odróżnienie intencji wypowiedzi – ocenienie prawdziwości zdań
--------------------------	---

Poprawna odpowiedź:

F (fałsz)

P (prawda)

F (fałsz)

2 p. – za właściwe określenie trzech zdań

1 p. – za właściwe określenie dwóch zdań

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 7. (0–2)

Korzystanie z informacji	Odtworzenie informacji sformułowanych wprost
--------------------------	--

Przykładowa odpowiedź:

złość pomaga walczyć; strach ułatwia szybką ucieczkę; troska skłania do ciężkiej pracy; smutek poprawia czujność/ pomaga przyswajać informacje

2 p. – za podanie czterech przykładów

1 p. – za podanie trzech przykładów

0 p. – za odpowiedź niepełną lub niepoprawną, lub brak odpowiedzi

Zadanie 8. (0–2)

Korzystanie z informacji	Przetwarzanie i selekcjonowanie informacji
--------------------------	--

Przykładowe odpowiedzi:

otwartość, towarzyskość, aktywność, wielość zainteresowań, zrównoważenie emocjonalne, ekstrawersja, łatwość nawiązywania kontaktów

2 p. – za wymienienie czterech cech

1 p. – za wymienienie trzech cech

0 p. – za odpowiedź niepełną, niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 9. (0–1)

Korzystanie z informacji	Wskazanie przyczyn i skutków
--------------------------	------------------------------

Przykładowa odpowiedź:

Ponieważ bardzo łatwo przyzwyczajamy się do wszystkiego, co nas w życiu spotyka/ dobrych i złych zdarzeń.

1 p. – za udzielenie poprawnej odpowiedzi

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 10. (0–1)

Korzystanie z informacji	Rozpoznawanie cech języka pisanego (funkcje cudzołowy)
--------------------------	--

Poprawna odpowiedź: **D**

1 p. – za wskazanie poprawnej odpowiedzi

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 11. (0–2)

Korzystanie z informacji	Wykorzystanie informacji do rozwiązania problemu
--------------------------	--

Przykładowa odpowiedź:

- nie można zbyt poważnie traktować pogoni za szczęściem
- w dążeniu do szczęścia trzeba zachować umiar
- w życiu jest potrzebne nie tylko szczęście, również smutek
- aby znaleźć szczęście, trzeba robić to, co dla nas ważne
- szczęścia nie daje słuchanie rad ekspertów, czytanie poradników

2 p. – za podanie dwóch odpowiedzi

1 p. – za podanie jednej odpowiedzi

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 12. (0–1)

Korzystanie z informacji	Wyodrębnianie tezy (głównej myśli) całego tekstu
--------------------------	--

Przykładowa odpowiedź:

- aby uwiarygodnić wyrażone poglądy/ poprzeć autorytetem naukowym
- aby przekazać czytelnikowi rzetelne, sprawdzone informacje/wskazówki/rady

1 p. – za sformułowanie poprawnej odpowiedzi

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Zadanie 13. (0–2)

Korzystanie z informacji	Wyodrębnienie głównej myśli tekstu, wykorzystane w nim argumenty i sformułowane wnioski
--------------------------	---

Poprawna odpowiedź: nie

Uzasadnienie, np. dążenie do szczęścia za wszelką cenę może zaszkodzić człowiekowi/ złe doświadczenia również są potrzebne

2 p. – za poprawną odpowiedź i uzasadnienie

1 p. – za poprawną odpowiedź lub uzasadnienie

0 p. – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Część II

Tworzenie informacji	Napisanie własnego tekstu w związku z tekstem literackim zamieszczonym w arkuszu.
----------------------	---

Temat 1. Na podstawie fragmentu *Lalki* Bolesława Prusa omów poglądy Izabeli na temat Wokulskiego i jej emocje wobec niego, a także wobec opinii innych kobiet na jego temat. Wyjaśnij, jak i dlaczego zmieniła się postawa Izabeli.

I. ROZWINIĘCIE TEMATU (można uzyskać maksymalnie 25 punktów)

Punktacja:

1. Określenie sytuacji ukazanych we fragmentach, np.:

0-2

fragment pierwszy

- a. rozmowa Izabeli z panną Florentyną,
- b. przed bliższym poznaniem się z Wokulskim,

fragment drugi

- c. rozmowa Izabeli z panią Wąsowską,
- d. po podjęciu decyzji o ślubie z Wokulskim.

Analiza fragmentu pierwszego

2. Poglądy i emocje Izabeli związane z Wokulskim, np.:

0-7

- a. Izabela przeczuwa, że kupiec jest w niej zakochany,
- b. jest przekonana, że stara się ją zdobyć:
- c. dla niej zgromadził majątek,
- d. zamierza ją kupić,
- e. chce się do niej zbliżyć,
- f. prześladowa ją od dawna,
- g. poluje na nią, osacza (*jak myśliwiec zwierzynę*),
- h. celowo zjednuje sobie rodzinę,
- i. uzależnia jej ojca finansowo (przegrywa w karty, kupuje serwis, weksle),
- j. jest zdolny do przemocy (*chce mnie porwać gwałtem; zmusić*),
- k. działa podstępnie, z wyrachowaniem (*wyrafinowana nikczemność*);
- l. Izabela uważa Wokulskiego za podłego człowieka,
- m. wyraża się o nim obraźliwie (*bezmyślna figura*),
- n. gardzi nim z powodu jego zajęcia (*ten... kupiec*),
- o. czuje się upokorzona przez niego,
- p. postanawia, że nigdy nie pozwoli mu się zdobyć.

3. Opinia Florentyny i emocje Izabeli, np.:

0-3

- a. Florentyna ma obojętny stosunek do Wokulskiego,
 - b. nie przypuszcza, by ośmielił się zdobywać Izabelę,
 - c. uważa, że szuka on popularności,
 - d. chce zdobyć nowe kontakty,
 - e. sądzi, że wykupił serwis i srebra dla zysku,
 - f. twierdzi, że Izabela jest uprzedzona,
 - g. uważa jej obawy za bezpodstawne;
- Emocje Izabeli wobec tych opinii*
- h. Izabela czuje się dotknięta opinią Florentyny,
 - i. jest rozdrażniona, zirytowana.

Analiza fragmentu drugiego

4. Zmiana postawy Izabeli wobec Wokulskiego i jej przyczyny, np.:

0-7

- a. Izabela nie kocha narzeczonego,
- b. wstydzi się przyznać do przyjęcia oświadczyn,
- c. nie chce być żoną kupca (zamiar sprzedaży sklepu),
- d. nie akceptuje jego pochodzenia (zadowolenie z braku rodziny),
- e. chce zachować wolność (stawia warunek utrzymania znajomości),
- f. twierdzi, że nie mógłby być zazdrosny,
- g. ma świadomość siły jego uczuć,
- h. jest zadowolona z jego podporządkowania,
- i. wie, że jej całkowicie zaufał,
- j. jest pewna, że dla niej zrezygnuje ze swoich planów,
- k. ujmuje ją jego oddanie,
- l. zakłada możliwość przywiązania się do męża,
- m. zależy jej na pieniądzach (pozostawienie spółki),
- n. działa w sposób wyrachowany (*przeprowadzam swój program*).

5. Opinia Wąsowskiej (i Prezesowej) oraz emocje Izabeli, np.:

0-3

Wąsowska:

- a. przypuszcza, że Izabela będzie bardziej szczęśliwa niż Wokulski,
- b. sugeruje, że powinna obawiać się jego zazdrości,
- c. swoje wątpliwości popiera opinią Prezesowej:

Prezesowa

- d. dobrze zna i lubi Wokulskiego,
- e. obawia się, że Izabela go nie rozumie,
- f. uważa, że: Izabela bawi się nim,
- g. nie można traktować go w taki sposób,
- h. Izabela za późno doceni Wokulskiego;

Emocje Izabeli wobec tych opinii

- i. Izabela lekceważy poglądy Wąsowskiej,
- j. opinia Prezesowej zaskakuje Izabelę.

6. Podsumowanie

0-3

pełne, np.: uogólnienie postawy Izabeli wobec Wokulskiego (uważała go za człowieka niegodnego jej uczuć, a próbę zbliżenia do siebie uznała za zuchwałość) i zmiany postawy (narzeczeństwo traktowała jak uczynioną mu łaskę, małżeństwo planowała w sposób wyrachowany) oraz dostrzeżenie, że inne kobiety były bardziej życzliwe Wokulskiemu, a Izabela nie zgadzała się z ich opiniami; (3)

częściowe, np.: uogólnienie dotyczące postawy lub zmiany postawy Izabeli wobec Wokulskiego oraz dostrzeżenie, że Izabela nie zgadzała się z opiniami innych kobiet o nim; (2)

próba podsumowania, np.: uogólnienie dotyczące postawy lub zmiany postawy Izabeli, lub dostrzeżenie, że Izabela nie zgadzała się z opiniami innych kobiet o Wokulskim. (1)

Temat 2. **Jak bohaterowie podanych fragmentów „Przedwiośnia” oceniają rewolucję? Przedstaw argumenty Cezarego i jego rozmówców oraz wyjaśnij przyczyny różnic w ich poglądach. Odwołaj się do znajomości losów głównego bohatera powieści.**

ROZWINIĘCIE TEMATU (można uzyskać maksymalnie 25 punktów)

- 1. Przedstawienie postaci i określenie sytuacji, np.:** **0 -3**
 - a. Cezary – główny bohater powieści, młody człowiek, Polak wychowany w Rosji,
 - b. Jadwiga Barykowa, matka Cezarego,
 - c. Seweryn Baryka, ojciec Cezarego,
 - d. rozmowa Cezarego z matką na temat rewolucji w Baku,
 - e. rozważania Cezarego nad grobem matki,
 - f. dyskusja Cezarego z ojcem podczas podróży do Polski.

- 2. Ocena rewolucji przez Cezarego i jego argumenty, np.:** **0 -5**
 - a. fascynacja,
 - b. niezrozumienie istoty rewolucyjnego zła,
 - c. aprobata metod,
 - d. utożsamianie młodzieńczego buntu z buntem społecznym,
 - e. radość z uczestniczenia w ważnych wydarzeniach,
 - f. traktowanie antyrewolucyjnej postawy matki jako małomiasteczkowej naiwności i braku zrozumienia ideałów,
 - g. rewolucja „prawem moralnym” pokrzywdzonych,
 - h. bezkompromisowa obrona ideałów rewolucji,
 - i. zapewnienie, że nigdy nie będzie wyzyskiwaczem.

- 3. Ocena rewolucji przez Jadwigę Barykową i jej argumenty, np.:** **0 -5**
 - a. potępienie rewolucji,
 - b. rewolucja siłą niszczycielską, wrogą człowiekowi,
 - c. zapanowanie bezprawia i chaosu,
 - d. wyzwolenie w człowieku najgorszych cech,
 - e. przerażenie akceptowaniem przez syna przemocy i okrucieństwa,
 - f. przerażenie fanatyzmem syna,
 - g. wizja nowego świata opartego na wspólnej pracy,
 - h. prawdziwa rewolucja to tworzenie nowych wartości.

- 4. Ocena rewolucji przez Seweryna Barykę i jego argumenty, np.:** **0 -5**
 - a. potępienie rewolucji,
 - b. rewolucja jako odwrócenie hierarchii społecznej,
 - c. bezprawne pozbawianie ludzi ich własności,
 - d. zastąpienie ideałów żądzą władzy,
 - e. szerzenie nienawiści,
 - f. prosty lud nadal w nędzy,
 - g. prawdziwa rewolucja to zmiana moralności,
 - h. zadaniem rewolucji „pomnażanie dobra”.

5. Odwołanie do losów Cezarego, np.:

0 -4

- a. traktowanie rewolucji jako możliwości uwolnienia się od nadopiekuńczości rodziców,
- b. dostrzeżenie brutalności rewolucjonistów (zmiana stosunku do rewolucji),
- c. przykłady wydarzeń, które zmieniły stosunek Cezarego do rewolucji: *(wystarczy dwa)*
 - rozważania nad trupem młodej Ormianki,
 - cierpienie i śmierć matki,
 - kradzież walizki,
 - przywoływanie widma rewolucji podczas pobytu w Nawłoci,
 - wstrząs wywołany obrazami nędzy,
 - dyskusje z Lulkiem – krytyka fanatyzmu i braku patriotyzmu polskiego komunisty.

6. Podsumowanie:

0 -3

pełne, np. dostrzeżenie trzech różnic w poglądach i ich przyczyn: rodzice są przeciwnikami rewolucji, Cezary jest zwolennikiem; rodzice negują prawdziwość haseł rewolucji, Cezary wierzy w nie; rodzice jako ludzie dojrzały widzą możliwość budowania nowego świata tylko poprzez dobro i tworzenie nowych wartości, Cezary jako młody człowiek jest bezkompromisowy i akceptuje gwałtowne rozwiązania; rodzice odrzucają przemoc i okrucieństwo zgodnie z ogólnie przyjętymi zasadami moralnymi, Cezary dopiero poprzez indywidualne przypadki dostrzega brutalność rewolucji; (3)

częściowe, np. dostrzeżenie dwóch różnic w poglądach i ich przyczyn; (2)

próba podsumowania, np. dostrzeżenie różnicy w poglądach. (1)

II. KOMPOZYCJA (5 punktów)

- Praca uporządkowana wewnętrznie według przyjętego kryterium funkcjonalnego wobec tematu, pełna konsekwencja w układzie graficznym; jeżeli uczeń cytuje, to w sposób właściwy i funkcjonalny 5
- Praca zawierająca logicznie i funkcjonalnie wobec tematu, a także graficznie wyodrębnione: wstęp, rozwinięcie i zakończenie 3
- Praca zawierająca graficznie lub logicznie wyodrębnione: wstęp, rozwinięcie i zakończenie 1

III. STYL (5 punktów: za każdą cechę – 1 punkt)

- Sprawne operowanie synonimią leksykalną (bogata leksyka) 1
- Jednorodność stylu 1
- Stosowność stylu 1
- Jasność stylu 1
- Obecność elementów funkcjonalnie służących wywodowi 1

IV. JEZYK (15 punktów)

Poprawność gramatyczna (0-7 pkt)

- Tekst poprawny gramatycznie (dopuszczalne sporadyczne błędy) 7
- Tekst w zasadzie poprawny gramatycznie (dopuszczalne błędy nie zakłócające komunikacji) 5
- Podstawy zdania prostego i złożonego (dopuszczalne liczne błędy, ale tekst komunikatywny) 3

Poprawność leksykalna (0-4 pkt)

- Uczeń posługuje się wyrazami w ich właściwym znaczeniu i poprawnej formie (dopuszczalne sporadyczne błędy) 4
- Uczeń posługuje się wyrazami przeważnie w ich właściwym znaczeniu, rzadko je zniekształca 3
- Praca komunikatywna, pomimo błędów leksykalnych 2

Ortografia (0-2 pkt)

- Tekst poprawny ortograficznie (dopuszczalne sporadyczne błędy) 2
- Tekst w większości poprawny ortograficznie 1

Interpunkcja (0-2pkt)

- Tekst poprawny interpunkcyjnie (dopuszczalne niewielkie usterki interpunkcyjne) 2
- Tekst na ogół poprawny interpunkcyjnie (błędy interpunkcyjne niezakłócające komunikacji) 1

V. SZCZEGÓLNE WALORY PRACY**0-4**